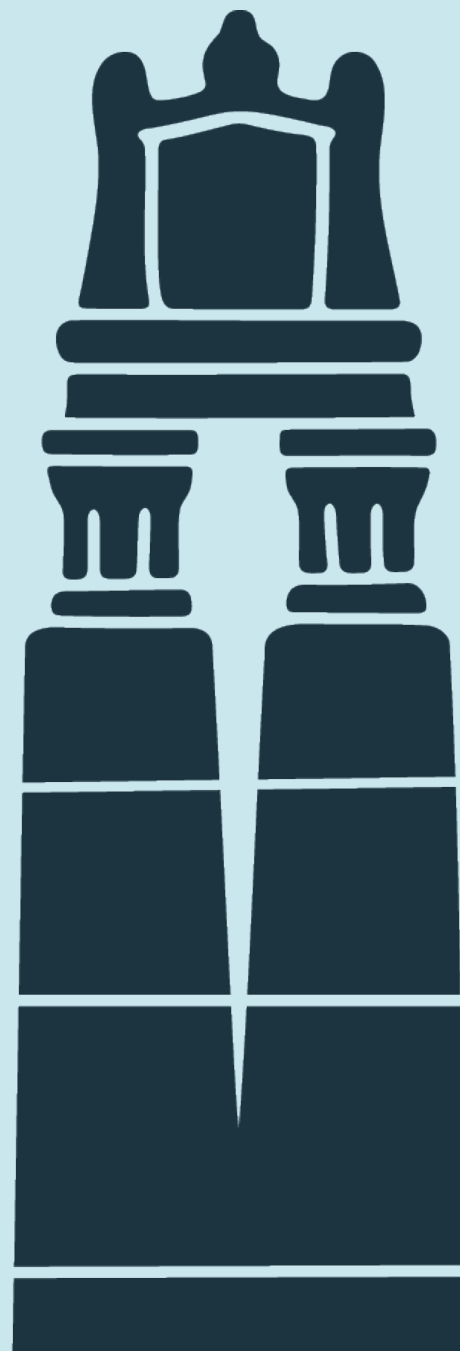

Eda kommun

Strategi för styrning

Styrdokument - Politiskt ställningstagande

Dokumenttyp:	Strategi
Beslutsdatum och paragraf:	2025-12-10 § 200
Beslutsfattare:	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig:	Kommundirektör
Diarienummer:	KS/2025:235
Omfattning:	Strategin för styrning gäller för hela Eda kommuns organisation – förvaltningen, nämnder och helägda bolag inom kommunkoncernen. Den utgör ett övergripande ramverk för kommunens styrning och ska tillämpas i all planering, budgetarbete, genomförande och uppföljning av verksamhet.
Giltighetstid:	Dokumentet gäller tills vidare och revideras vid behov, exempelvis vid större förändringar i lagstiftning, politiska prioriteringar eller organisatoriska förutsättningar. Strategin för styrning är nära kopplad till kommunens strategiska plan och ska ses över i samband med varje ny mandatperiod eller vid förändringar i kommunens övergripande mål. Efter varje genomförd budgetprocess ska kommunledningen genomföra en utvärdering av processen i syfte att identifiera förbättringsområden och säkerställa att den fortsatt stödjer en ändamålsenlig styrning. Resultatet av utvärderingen kan, vid behov, ligga till grund för uppdatering eller revidering.
Uppdaterad/Reviderad:	
Versionsnummer:	1

Strategi för styrning

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
Inledning.....	4
Bakgrund	4
Syfte.....	4
Mål	4
Strategi för styrning.....	5
Vision och övergripande mål.....	5
Styrkedjan	5
Roller och ansvar	5
Uppföljning och rapportering.....	8
Digitalisering och analys.....	9
Koppling till styrdokument.....	9
Medskapande i styrningen	9

Strategi för styrning

Inledning

Strategin för styrning beskriver hur Eda kommun omsätter sin strategiska plan i praktisk ledning och samordning. Den visar hur vision, mål och värdegrund konkretiseras i planering, genomförande och uppföljning – och hur roller, processer och ekonomiska principer samverkar för att nå kommunens mål.

Bakgrund

Eda kommuns strategiska plan anger riktning, mål och prioriteringar för kommunens utveckling. För att säkerställa att dessa mål omsätts i praktisk handling krävs en tydlig struktur för styrning – en strategi för styrning.

Behovet av strategin har vuxit fram i takt med att kommunen utvecklat sin strategiska styrning, och är en naturlig fortsättning på arbetet med att skapa en sammanhållen struktur för planering, genomförande och uppföljning.

Syfte

Syftet med strategin är att ge Eda kommun en gemensam struktur för hur verksamheten planeras, genomförs och följs upp i linje med den strategiska planen. Strategin för styrning ska bidra till att resurser används effektivt, att styrningen är samordnad och transparent, samt att beslut grundas i kommunens vision och övergripande mål.

Den tydliggör styrkedjan – från vision till uppföljning – och konkretiserar hur mål och prioriteringar omsätts i nämndernas och förvaltningens arbete.

Mål

Målet med strategin är att:

- Tydliggöra styrningen i Eda kommunkoncern.
- Etablera ett gemensamt ramverk som säkerställer en enhetlig tillämpning i hela organisationen.
- Förtydliga sambanden mellan planering, budget, uppföljning och ansvarsfördelning.
- Fungera som ett stöd för nämnder och förvaltning i arbetet med att omsätta politiska mål i operativ verksamhet.
- Främja fortsatt transparens, samordning och effektivitet i kommunens styrning.

Strategi för styrning

Strategi för styrning

Vision och övergripande mål

Eda kommuns styrning utgår från visionen:

Eda kommun – en gränskommun där gemenskap skapar möjligheter.

Kommunens värdegrund genomsyrar styrningen genom att säkerställa att beslut fattas med respekt för medborgarnas behov och med fokus på kvalitet, tillgänglighet och småskalighet. Samtidigt sker styrningen inom ramen för politiskt beslutade mål, lagstiftning, budget och kommunens styrdokument. Värdegrunden fungerar som ett etiskt komplement till den formella strukturen och bidrar till att skapa en gemensam riktning i både strategisk planering och dagligt arbete.

Kommunfullmäktige har beslutat om sex övergripande mål som vägleder styrningen: hållbara livsmiljöer, goda kommunikationer, ett framgångsrikt näringsliv, rika upplevelser och kultur, effektiv offentlig service samt livslångt lärande. Målen är kopplade till FN:s globala mål och utgör grunden för hela styrkedjan.

Styrkedjan

Styrkedjan är kärnan i Eda kommuns styrning och visar hur kommunens arbete hänger ihop – från långsiktig vision till konkret verksamhet. Den börjar med kommunens vision, som uttrycker den övergripande viljan och riktningen för utvecklingen. Visionen konkretiseras i ett antal övergripande mål, som anger vad kommunen vill uppnå inom centrala samhällsområden.

Utifrån dessa mål formulerar varje nämnd och verksamhet sina verksamhetsmål, som styr det dagliga arbetet. Verksamhetsmålen omsätts i aktiviteter och insatser som genomförs inom ramen för budget och planering. Genom regelbunden uppföljning och analys säkerställs att målen nås, att resurser används effektivt och att eventuella avvikelser hanteras i tid.

Strategin beskriver hur kommunens vision och övergripande mål konkretiseras i verksamhetsmål, planering, budget, uppföljning och analys. Den tydliggör roller och ansvar, ekonomiska principer och processer för styrning. Genom att samla detta i ett gemensamt dokument skapas förutsättningar för en samordnad, transparent och effektiv styrning av hela kommunkoncernen.

Roller och ansvar

För att styrningen ska fungera effektivt krävs att roller och ansvar är tydligt definierade. I Eda kommun har varje nivå i organisationen en specifik funktion i styrkedjan.

Strategi för styrning

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar om strategisk plan, budget, finansiella mål och skattesats.

Fullmäktige sätter den övergripande viljeinriktningen för kommunens utveckling och ansvarar för att resurser fördelas i linje med politiska prioriteringar.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens verksamhet och har ett övergripande ansvar för att fullmäktiges beslut och mål omsätts i praktisk styrning. Styrelsen säkerställer att uppföljning sker enligt fastställda rutiner och att samordning sker mellan nämnder och förvaltningar.

Styrelsen analyserar verksamhetsmålen i relation till kommunens övergripande mål och bedömer måluppfyllelsen. Kommunstyrelsen har uppsikt över övriga nämnder och ska, om avvikelser eller bristande måluppfyllelse upptäcks, uppmärksamma kommunfullmäktige.

Nämnderna

Nämnderna genomför verksamhet inom sina respektive områden och följer upp resultat i förhållande till verksamhetsmål och budget. Nämnderna ansvarar för att resurser används effektivt och att rapportering sker enligt strategins struktur.

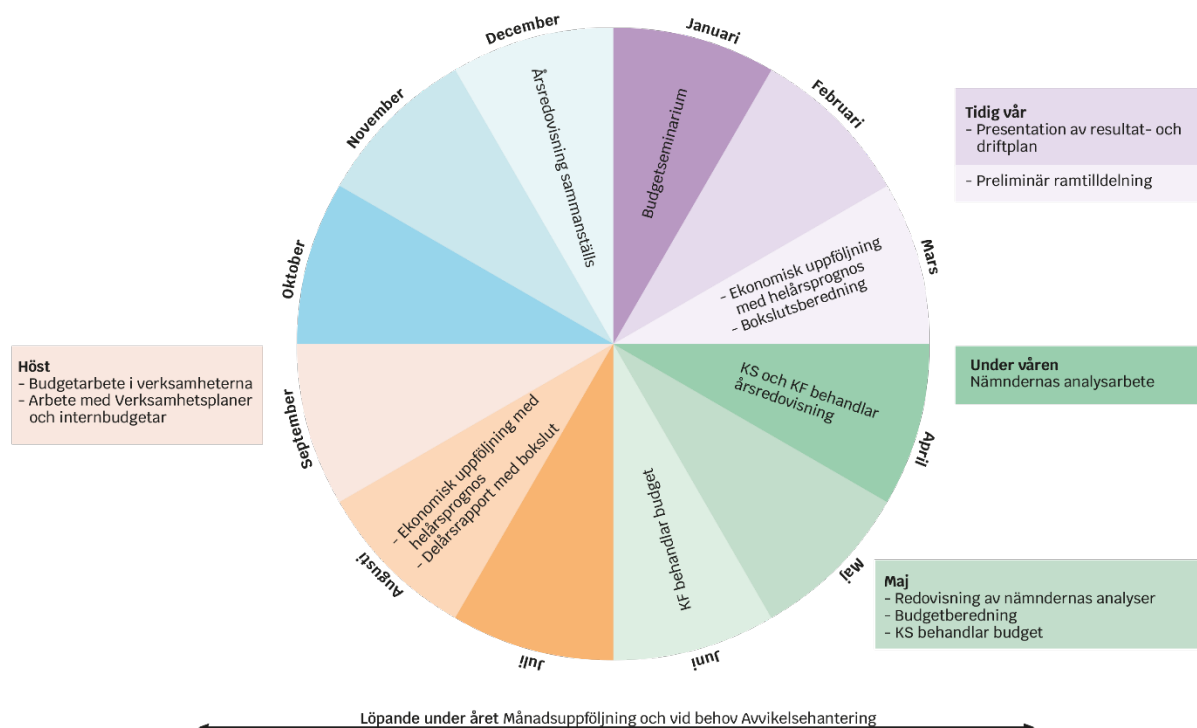
Förvaltningen

Förvaltningen har det operativa ansvaret för att planera, genomföra och följa upp aktiviteter som bidrar till att uppnå kommunens mål. Varje verksamhet tar fram sin egen verksamhetsplan, följer upp resultat och föreslår åtgärder vid behov.

Planerings- och budgetprocess

Planerings- och budgetprocessen i Eda kommun följer en tydlig årscykel som säkerställer att strategisk plan, verksamhetsmål och ekonomiska ramar hänger ihop. Processen är utformad för att skapa en samordnad och transparent styrning där politiska prioriteringar, ekonomiska förutsättningar och verksamhetens behov vägs samman.

Strategi för styrning

Hösten inleds med budgetarbete i verksamheterna, där underlag tas fram inför kommande planperiod. I början av året hålls ett budgetseminarium där kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU), nämndrepresentanter och tjänstepersoner diskuterar budgetförutsättningar, mål och utmaningar.

Under tidig vår, runt februari och mars, sker två viktiga sammanträden för allmänna utskottet.

Vid det första presenteras resultat- och driftplan enligt gällande flerårsplan, justerad med ny skatteprognos. Tekniska ramar och politiska prioriteringar diskuteras.

Vid det andra sammanträdet presenteras uppdaterade resultat- och driftplaner, finansiella mål och verksamhetsmål. Diskussionen mynnar ut i en preliminär ramtilldelning och investeringsutrymme som överlämnas till nämnderna.

Under våren arbetar nämnderna med sina preliminära ramar och analyserar effekterna för sin verksamhet. I ett gemensamt möte med KSAU, ekonomiavdelningen och nämndrepresentanter redovisas dessa effekter, vilket ligger till grund för budgetberedningen.

I budgetberedningen fastställs slutligt förslag till resultat- och driftplan, investeringsbudget, finansiella mål, koncernövergripande mål, målandikatorer och skattesats. Centralrådet (de fackliga organisationerna) informeras om budgetförslaget innan kommunstyrelsens sammanträde.

Slutligen beslutar kommunfullmäktige om budget och strategisk plan, inklusive skattesats. Därefter tar nämnderna fram sina verksamhetsplaner och internbudgetar för kommande år.

Strategi för styrning

Uppföljning och rapportering

Uppföljning är en central del av Eda kommuns styrning och avgörande för att säkerställa att verksamheten når sina mål och att resurser används enligt fastställda budgetramar. Kommunen arbetar med både ekonomisk och verksamhetsmässig uppföljning, som sker regelbundet och strukturerat under året.

Det finns fyra fasta rapporteringstillfällen till kommunfullmäktige:

Mars

Ekonomisk uppföljning efter mars med helårsprognos, som ger en tidig indikation om hur kommunens ekonomi utvecklas under året.

Augusti

Ekonomisk uppföljning efter augusti med helårsprognos, ett tillfälle som ger en uppdaterad bild av kommunens ekonomiska läge mitt i året.

Delårsrapport med bokslut, som innehåller en mer detaljerad redovisning av kommunens ekonomiska utveckling under perioden januari-augusti.

December

Kommunkoncernens årsredovisning, som är den slutliga redovisningen av kommunens ekonomiska verksamhet under hela året och ger en komplett bild av kommunens ekonomiska ställning.

Efter periodernas slut inleds arbetet med att bearbeta och analysera underlagen inom förvaltningen. Detta arbete är avgörande för att säkerställa kvalitet och relevans i det som sedan presenteras. När underlagen är färdiga går de vidare till beredning i utskott och kommunstyrelse innan de når kommunfullmäktige.

Utöver dessa fyra tillfällen sker månadsvis uppföljning mellan verksamhetsområden och nämnder, samt mellan nämnder och kommunstyrelsen. Uppföljningen omfattar både drift- och investeringsredovisning samt verksamhetsresultat, vilket ger en samlad bild av läget.

Vid negativa avvikelser görs en analys och åtgärdsförslag tas fram. Mindre avvikelser hanteras på verksamhetsnivå, där snabba insatser kan vidtas inom ramen för befintlig budget. Större avvikelser, som påverkar den övergripande budgeten eller måluppfyllelsen, beslutas på politisk nivå och kan kräva omfördelning av resurser.

Denna struktur säkerställer att verksamheten hålls inom budgeterade ramar, att målen följs upp och att eventuella problem kan åtgärdas snabbt. Regelbunden uppföljning är en förutsättning för god ekonomisk hushållning och en effektiv styrning av kommunen.

Strategi för styrning

Digitalisering och analys

Eda kommun ser digitalisering som en strategisk resurs i styrningen av verksamheten. Genom kommunövergripande strategier och program för digital utveckling och systemförvaltning tydliggörs hur digitala verktyg används för att effektivisera arbetssätt, förbättra uppföljning och skapa bättre beslutsunderlag. Exempelvis används GIS-system för att visualisera och analysera geografiskt kopplad information, vilket ger stöd i planering och samhällsutveckling.

Systemförvaltningen är organiserad för att säkerställa att verksamhetssystemen bidrar till ekonomi, säkerhet, verksamhetsnytta och arbetsmiljö. Digitala lösningar är en integrerad del av kommunens kvalitets- och utvecklingsarbete och utvecklas kontinuerligt för att stödja analys, dialog och insyn i styrningen.

Koppling till styrdokument

Strategin för styrning är en del av Eda kommuns övergripande struktur för styrning och samverkar med övriga styrdokument. Den konkretiserar hur styrningen ska genomföras i praktiken och utgör ett ramverk för planering, genomförande och uppföljning. Genom tydliga riktlinjer för styrdokument skapas ordning och systematik i styrningen, där mål, resurser och ansvar hänger ihop.

Strategin relaterar till:

- Strategiska dokument – som anger kommunens långsiktiga inriktning och mål och som fastställer ekonomiska ramar och prioriteringar.
- Verksamhetsplaner – som konkretiserar hur mål omsätts i aktiviteter och insatser.
- Policies och riktlinjer – som ger vägledning inom specifika områden och säkerställer att styrningen sker i enlighet med lagstiftning och kommunens värdegrund.

Tillsammans skapar dessa dokument en sammanhållen struktur för styrning, uppföljning och utveckling i hela kommunkoncernen.

Medskapande i styrningen

Invånardialog är en integrerad del av Eda kommuns strategi för styrning. Genom att ta tillvara invånarnas perspektiv i planering, uppföljning och beslutsfattande stärks kvaliteten och legitimiteten i kommunens arbete. Befintliga strukturer för dialog används systematiskt som underlag för behovsanalys, prioriteringar och utvecklingsinsatser. Medskapande är därmed inte en separat aktivitet, utan en del av den löpande styrningen.